

Andra roten, tomt 8

Kvarteret Herrnhutaren 9

Tolfte roten 1637–57v

Sjätte roten 1657h–70

Sydvästra hörnet mellan Kungsgatans södra sida (nr 57 liksom 2.9) och Östra Hamnen (Holmblads hus)

Sal Olof Hanssons gård

köptes för 100 rdr av *Nils Assmundsson*, som betalade huseköpspengar 15:- i september 1656. Han var en av tre bröder, som vid mitten av 1600-talet bedrev järnaffärer. Nils Assmundsson handlade i kompanjonskap med sin bror *Mattias Assmundsson*. Den tredje brodern *Hans Assmundsson* omtalas i rådhusrätten i Göteborg den 4.12.1665 som låntagare till *David Amija och Jacob Herten* men är i övrigt okänd i den relativt rikhaltiga litteraturen om den från Matthias Assmundsson härstammande släkten *Rambeau* och den från Nils Assmundsson härstammande släkten *Borgström*. Ömsom påstås bröderna vara födda i Holland, ömsom tillhöra den finsk-värmländska släkten Rambo. Berg (I:3, 117) hänvisar till en förteckning över svenska familjer, vilka alla 1693 fanns i Nya Sverige i Amerika (Annals of the Swedes on the Delaware by Clay, Philadelphia 1835, sid 50). Där omtalas ett flertal personer Rambo, alla födda i Amerika utom Petter Rambo d.ä., som var född i Sverige och som 1693 vistats 54 år i Nya Sverige, d.v.s. kommit dit 1639. Berg säger att denne Petter Rambo torde ha varit bror till Matthias Assmundsson, som aldrig kallade sig Rambeau men vars barn gjorde det. Fadern *Assmund Mattsson* var hela perioden 1637–55 (liksom sonen Mattias 1655) bosatt i 21 roten i Göteborg: i yrkesregistret 1639 kallades han hökare. Hans änka *Brita* bodde ännu 1676 i det område, som efter 1671 kallades åttonde roten (Kronhusgateroten). I januari 1678 begärde Mattes Assmundsson värderingsmän till de tomter han och hans syskon ärvt, d.v.s. en tomt på Torggatan och två tomter på Sillgatan. Assmund Matthisson hade 1647 den 26 april betalt huseköpspenning för Anders Engelbrektssons gård i 21 roten, troligen Assmunds granngård. Han var troligen död, då Matthis Assmundsson den 15.2.1658 betalade huseköpspenning för Stoffil Tönnessons och Hans Hältz gårdar (även de i 21 roten) som han bytt till sig.

Nils Assmundsson var som handelsman i Göteborg icke särskilt framgångsrik. Nämnd 9.21. Han omtalas som bosatt här i kontributionslängderna 1656–63 och ännu 1666 men flyttade sedan till Värmland. Han blev där hammarpatron för Borgviks bruk, som tidigare ägts av hans svärfader rådman Sven Påvelsson Bånge men det är osäkert om han någonsin var ensam ägare. Svärfadern hade efter att ha varit kronoarrendator i Västergötland varit borgare först i Göteborg, sedan i Karlstad, där han avled 1660.

(En tidigare *Nils Assmundsson* omtalas i Göteborg 1645–50, hans änka i rote 15 1651. se 8.30?. Förmyndare för hans omyndige son *Nils Nilsson* omtalas 14.6.1654 och 18.6.1666 vara *Herr Sven Bengtsson och Söfving Nilsson*)

Denna gård i Göteborg överlät Nils Assmundsson till sin bror

Matthias Assmundsson

vilken har betecknats som en av sin tids storköpmän. Han hade givit sin bror Nils stora krediter och blev efter dennes död ägare till hammarbruket Borgvik, som han 1688 på vissa villkor sålde till sina brorsöner Nils och Erik Borgström men behöll genom förlagshandeln bestämmanderätten över bruket. Vid Grums häradsrätt sägs det i mars 1702, ”att sal Matts Assmundsson ägde Borgviks hemman med lydande appertimenter, gård och grund, vilka han upplåtit sina brodersöner, varpå ännu restera skola 400 daler kopparmynt”. Dessutom hade han tid efter annan givit dem stora försträckningar.

Enligt bou 6.11.1706 efterlämnade Matthias Assmundsson – i Grums häradsrätt år 1700 kallad kommissarie – 32 000 d smt. Hans änka *Birgitta Hansdotter* övertog fastigheten, vars tomt 1715 värderades så högt som 830 d smt, huset hela 3 200 d smt och lösöresförmögenheten till den imponerande summan 13 600 d smt. Hos änkan bodde 1715–17 mågen f.d. tolagsförvaltaren och handelsmannen *Jacob Jürgensson* /son till fältskären Jürgen Schwartzkopf/ och hans hustru *madame Maria Mattiasdotter*. Jacob Jürgenssons cession 1699 var den största i Göteborg under hela 1600-talet, vilket ledde till att hans svärföräldrar gjorde honom arvlös.(se 5.43. kv Alstr.) 1717 bodde här också (inkvarterad?) överste *Wallenstierna och Fru Hedvig Eleonora Ståf*. Madame Britta Matthias Assmunds förökade förmögenheten och kunde till arvingarna 1737 lämna en förmögenhet av 44 736 d smt.

Tre av de fyra barnen var då döda. deras arvingar var:

1) avlidna dottern *Elisabeths* barn handlarna *Carl G Funke* och *Jacob Liedgren*

2) avlidna dottern *Brigittas* son *härads hövding Petter Wennerstierna*

3) avlidne sonen *Johan Rambeaus* son *Matthias* och avlidna dottern *Marias* barn *Jacob, Herman, Matthias, Maria Dorothea och Anna Lucretia von Utfall*. – Johan Rambeau hade avlidit 10.11.1735 efter att ha varit politie- och byggnadsresident i Göteborg samt ägare av hammarbruket Borgvik samt hemmanen Starkiärr och Torserud.

Hus och gård vid Östra Hamnen värderades till 2 500 d smt och innehöll följande tapeter:

”Gamla ljusgröna cassionstapeter till en kammare, värderades 4 daler

Mörkgröna dito till en sal ” ” ”

mörkblått cassion tillen sal, med järnstänger ” ” ”

svart beklädnad till ett sorgrum

franska tapeter till stora salen ” 65 ”

gröna cassionstapeter i gröna kammaren ” 22 ””

Den enda återstående i syskonkretsen dottern

änkan *Maria Jürgensson (Schwartzkopf, bou 7.2.1749)*

övertog gården, sedan hennes måg och dotter

handl. *Daniel Wetterling* och hans hustru *Maria Justina Jürgensson* och ärvdes sedan av deras barn. Den tilldelades dottern *Eva Maria Wetterling* Gift med

grosshandlare Petter Militz,

som erhållit burskap 6.6.1777. Han hade tjänat i fjorton år som handelsbetjänt (4 år hos handl. Joh. Gustaf Militz i Ulricehamn, 4 år hos Olof Kihlbaum, tre år hos mamsellerna Wetterling).

Eva Maria Wetterling avled 14.7.1787: bou följande år i juni upptog 11 000 rdr specie, därav hus och tomt på Kungsgatan 2.8 mellan Olof Kihlbaum i öster och handl. Carlssons änka i väster. Efter hennes död övertogs gården av

handelsmannen Anders Blidberg

(burskap 19.1.1786). Han ägde gården före branden. Det förefaller som på tomterna 2.7 och 2.8 var ett enda hus byggt. Tomtöreslängderna 1800 anger ägarna till husen på följande sätt:

2.7 1/3 *Mademoiselle Anna E. Wetterling* (1807 *Hökaren Petter Wennerberg*)

1/3 *Handelsman Kihlbaums änka*, ibm *handelsman Johan Kihlbaum*, kallad förre handl. 1802/1807: *handelsmannen Bengt Landtman*/

2.8 1/3 *Handelsman Anders Blidberg* ("Hans hus" 1801)

1807: *handelsmannen Bengt Landtman*